

Špeciálna pedagogika a pedagogika mentálne postihnutých

magisterský študijný program

Predmet: Špeciálne didaktiky predmetov špeciálnej základnej školy

---

Vzdelávacia oblasť *Človek a príroda*

1. Charakteristika vzdelávacej oblasti Človek a príroda. Základné predmety. Kompetencie absolventa programu primárneho vzdelávania v oblasti prírodovedného vzdelávania.
2. Špeciálna didaktika vzdelávacej oblasti Človek a príroda. Vedné disciplíny, z ktorých čerpá poznatky. Predmet skúmania. Požiadavky na učiteľa prírodovedných predmetov v špeciálnej základnej škole.
3. Charakteristika predmetu Biológia v špeciálnej základnej škole, obsah, ciele a tematické celky v jednotlivých ročníkoch.
4. Charakteristika predmetu Fyzika v špeciálnej základnej škole, obsah, ciele a tematické celky v jednotlivých ročníkoch.
5. Charakteristika predmetu Chémia v špeciálnej základnej škole, obsah, ciele a tematické celky.
6. Charakteristika predmetu Vecné učenie v špeciálnej základnej škole, obsah, ciele a tematické celky v jednotlivých ročníkoch. Vecné učenie v B a C variante.
7. Proces tvorby a osvojovania pojmov žiakmi s mentálnym postihnutím. Zásady efektívneho osvojovania pojmov. Výstupy vyučovania. Operacionalizácia špecifických cieľov. Bloomova taxonómia.
8. Organizačné formy vyučovania v prírodovedných predmetoch. Skupinové vyučovanie. Zásady prírodovedného vyučovania u žiakov s mentálnym postihnutím. Metódy prírodovedného vzdelávania.
9. Materiálne didaktické prostriedky v prírodovednom vzdelávaní. Hodnotenie a klasifikácia prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím (Metodický pokyn 19/2015).
10. Výskumne ladená koncepcia prírodovedného vzdelávania. Kognitívny konstruktivizmus J. Piageta. Bádateľsky orientované vyučovanie prírodovedných predmetov.

Literatúra

PETROVIČ, P. 2015. Hodnotenia a klasifikácia prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím podľa Metodického pokynu č. 19/2015. In: *Týždeň vedy a umenia na Pedagogickej fakulte Katolíckej univerzity v Ružomberku* : zborník prednášok z týždňa európskej vedy : Ružomberok 9.11.-15.11.2015. Ružomberok : Verbum, 2015. ISBN 978-80-561-0326-5, s. 43-53.

PETROVIČ, P. 2017. *Vyučovanie prírodovedných predmetov v špeciálnej základnej škole vo svetle encykliky Laudato Si*. Ružomberok : Verbum, 2017. ISBN 978-80-561-0464-4.

PETROVIČ, P. 2018. *Výchova detí a žiakov s mentálnym postihnutím k environmentálnej zodpovednosti*. Ružomberok : Verbum, 2018. ISBN 978-80-561-0591-7.

ROCHOVSKÁ, I. a kol. 2013. *Človek a príroda. Špeciálne didaktiky predmetov vo výchove a vzdelávaní žiakov s mentálnym postihnutím I*. Ružomberok : Verbum, 2013. ISBN 978-80-561-0017-2.

ROCHOVSKÁ, I. 2011. *Prírodoveda s didaktikou I*. Ružomberok : VERBUM, 2011. ISBN 978-80-8084-787-6.

VZDELÁVACÍ PROGRAM PRE ŽIAKOV S MENTÁLNYM POSTIHNUTÍM PRE PRIMÁRNE VZDELÁVANIE. 2016. [on-line]. [cit. 06-05-2018]. Dostupné na:
http://www.statpedu.sk/sites/default/files/nove_dokumenty/deti-a-ziaci-so-zdravotnym-znevychodnenim/zakladne_vzdelavanie/VP_pre_ziakov_s_mentalnym_postihnutim.pdf

Vzdelávacia oblasť *Človek a spoločnosť*

11. Postavenie spoločenskovedných predmetov v edukačnom systéme jednotlivcov s mentálnym postihnutím.
12. Špecifiká obsahovej a procesuálnej stránky vzdelávania a vyučovania jednotlivcov s mentálnym postihnutím v spoločenskovedných predmetoch. Predmet, obsah a úlohy vzdelávacej oblasti "Človek a spoločnosť" s didaktikou.
13. Ciele a úlohy predmetov: Dejepis, Geografia, Občianska výchova v špeciálnej základnej škole. Medzipredmetové vzťahy a ich využitie v spoločenskovednom vzdelávaní žiakov s špeciálnych základných školách.
14. Špecifiká tvorby a osvojovania si pojmov, nadobúdania vedomostí a rozvoj zručností, preverovanie, hodnotenie a kontrola vedomostí, schopností a zručností žiakov s mentálnym postihnutím v spoločenskovedných predmetoch.
15. Miesto a význam diagnostiky vo výučbe spoločenskovedných predmetov v špeciálnej základnej škole a príprava učiteľa na vyučovaciu hodinu.

Literatúra:

Literatúra:

Aktuálne vzdelávacie programy.

Hodnotenie a klasifikácia prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím (Metodický pokyn 19/2015).

Učebnice, pracovné zošity a metodické príručky zo spoločenskovedných predmetov v ŠZŠ.

AKIMJAKOVÁ, B. et al. 2013. *Špeciálne didaktiky predmetov vo výchove a vzdelávaní žiakov s mentálnym postihnutím I.* Ružomberok : Verbum - vydavateľstvo Katolíckej univerzity v Ružomberku, 2013. - 98 s. - ISBN 978-80-561-0015-8.

HLEBOVÁ, B. a kol. 2016. *Vybrané kapitoly zo špeciálnej didaktiky predmetov* (pre učiteľov žiakov s mentálnym postihnutím). Prešov: PU, 2016. ISBN 978-80-555-1644-8.

VANČOVÁ, A. 2003. *Špecifiká edukácie mentálne postihnutých.* Zborník. Bratislava : Sapiaientia, 2003. 195 s. ISBN 80-88868-82-3.

VÁŠEK, Š. 2007. *Špeciálnopedagogická diagnostika.* Bratislava : Sapiaientia, 2007. 186 s. ISBN 978-80-89229-05-5.

Vzdelávacia oblasť *Človek a hodnoty*

16. Integrácia etickej a náboženskej výchovy vo vyučovacom procese, medzipredmetové vzťahy a výchovné využitie učiva.
17. Ježiš Kristus a posolstvo Evanjelia vo vzťahu k starostlivosti o jednotlivcov s mentálnym postihnutím.

Literatúra:

Učebnice a metodické príručky z náboženskej a etickej výchovy pre ŠZŠ a ZŠ.

Aktuálne platné vzdelávacie programy.

AKIMJAKOVÁ, B. et al. 2013. *Špeciálne didaktiky predmetov vo výchove a vzdelávaní žiakov s mentálnym postihnutím.* Ružomberok : Verbum - vydavateľstvo Katolíckej univerzity v Ružomberku, 2013. - 98 s. - ISBN 978-80-561-0015-8.

RAČKOVÁ, O. 2007. *Vízia civilizácie lásky vo výchovnom procese katolíckych škôl.* Ružomberok : Pedagogická

Vzdelávacia oblasť *Človek a svet práce*

18. Miesto pracovnej výchovy a pracovného vyučovania v edukačnom procese detí a žiakov s mentálnym postihnutím. Vyučovacie predmety vzdelávacej oblasti človek a svet práce v štátnych vzdelávacích programoch pre žiakov s mentálnym postihnutím. Pracovné vyučovanie v špeciálnych školách – nové chápanie, ciele, úlohy a perspektívy. Integrácia a inklúzia.
19. Diagnostické a rehabilitačné aspekty pracovného vyučovania žiakov s mentálnym postihnutím. Faktory osvojovania a rozvíjania pracovných zručností a návykov u žiakov s mentálnym postihnutím. Diagnostika a posudzovanie kľúčových pracovných kompetencií žiaka špeciálnej základnej školy učiteľom. Pracovná rehabilitácia. Ergoterapia.
20. Osobnostné, odborné a prakticko-manuálne kompetencie učiteľa v príprave a realizácii obsahu pracovného vyučovania v ŠZŠ. Osobnostné, teoretické a praktické predpoklady. Manuálne zručnosti. Plánovanie a príprava na vyučovaciu hodinu pracovného vyučovania. Voľba témy a pracovného námetu. Výber materiálov a technológií.
21. Obsah pracovnej výchovy a pracovného vyučovania žiakov s mentálnym postihnutím. Analýza a komparácia vzdelávacieho obsahu (učebných osnov) a vzdelávacieho rozsahu (učebných plánov) v jednotlivých vzdelávacích variantoch (A, B, C) primárneho vzdelávania žiakov s mentálnym postihnutím. Osobitosti pracovného vyučovania žiakov s mentálnym postihnutím v integrovanom (inkluzívnom) vzdelávaní.
22. Nemateriálne vyučovacie prostriedky pracovného vyučovania v špeciálnej základnej škole. Voľba didaktických metód, foriem a zásad v pracovnej výchove a pracovnom vyučovaní. Formy a prostriedky práce vo výchovno-vzdelávacom procese ŠZŠ. Výchova prácou. Projekt v pracovnom vyučovaní. Autentické vyučovanie. Medzipredmetové vzťahy.
23. Materiálne vyučovacie prostriedky pracovného vyučovania v špeciálnej základnej škole. Rozdelenie. Učebné pomôcky v pracovnom vyučovaní. Základné funkcie učebných pomôcok a ich didaktické charakteristiky. Materiálne didaktické prostriedky (technické prostriedky) a ich efektívne využitie. Tvorba učebných pomôcok v špeciálno-pedagogickej praxi.
24. Materiálne a priestorové zabezpečenie edukačného obsahu pracovného vyučovania v ŠZŠ. Pracovné nástroje, náradie a pomôcky používané v pracovnom vyučovaní žiakov s mentálnym postihnutím. Výber a použitie pracovného materiálu. Determinovanosť výberu, alternatívne prístupy. Uloženie a servis. Školské dielne, školský pozemok, odborné učebne.
25. Didaktické aspekty pracovnej výchovy a pracovného vyučovania žiakov s mentálnym postihnutím v nižšom strednom odbornom vzdelávaní. Teoretické a legislatívne východiská. Analýza. Charakteristika pracovných činností (okruhov) odbornopracovných a voliteľných predmetov v praktickej škole. Ponuka učebných odborov v odborných učilištiach.
26. Bezpečnostné, ergonomické, hygienické a estetické atribúty pracovných činností detí/žiakov/klientov s mentálnym postihnutím v procese pracovnej výchovy a pracovného vyučovania. Obmedzenia vyplývajúce zo zdravotného znevýhodnenia. Individualizácia prístupu. Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia. Poriadok školskej dielne (špecializovaného pracoviska).
27. Profesionálna orientácia a profesionálna príprava žiakov s mentálnym postihnutím. Prekonávanie bariér. Profesionálne aspirácie a profesionálne smerovanie žiaka s mentálnym postihnutím. Úloha špeciálnej školy a rodiny v procese orientácie a realizácie prípravy žiaka s mentálnym postihnutím na povolanie. Možnosti uplatnenia sa jednotlivcov s mentálnym postihnutím na trhu práce.

Literatúra

HAASOVA, E. 2012. *Metódy a formy práce v predmetoch pracovné vyučovanie, svet práce a technika*. Bratislava: MPC, 2012. ISBN 978-80-8052-415-9.

JOZEFČÁK, M. 2013. *Človek a svet práce*. In Rochovská a kol. 2013. *Špeciálne didaktiky predmetov vo výchove a vzdelávaní žiakov s mentálnym postihnutím III*. Ružomberok: Verbum, 2013. ISBN 978-80-561-0017-2.

KOŽUCHOVÁ, M. 2011. *Elektronická učebnica didaktiky technickej výchovy*. Bratislava : UK, 2011 [on line]. Dostupné na: <<http://ki.ku.sk/cms/utv> ISBN 978-80-223-3031-2>.

RAČKOVÁ, O. 2011. *Špeciálno-pedagogická intervencia u jednotlivcov s mentálnym postihnutím - Special Educational Intervention of Individuals with Mental Handicap*. In ROCHOVSKÁ, I., HLAVÁČOVÁ, Z. 2011. *Rozvíjanie kľúčových kompetencií v predprimárnom a primárnom vzdelávaní*. Ružomberok: Verbum, 2011. ISBN 978-80-8084-677-0. s. 235-267.

VALÁŠEK, F. 2011. *Pracovné vyučovanie ako podpora integrácie žiakov ŠZŠ v príprave na trh práce*. Dizertačná práca. Ružomberok : KÚ, Pedagogická fakulta 2011.

VALÁŠEK, F. 2011. *Význam vzdelávacej oblasti človek a svet práce z pohľadu predprofesijnej prípravy žiakov s ľahkým mentálnym postihnutím*. Zborník prednášok z týždňa európskej vedy Ružomberok 7.11.-11.11.2011.

VALENTA, M. 2012. *Katalog posudzování míry speciálních vzdělávacích potřeb II*. Olomouc : UP v Olomouci, 2012. ISBN 978-80-244-3055-3.

VARGOVÁ, M. *Metodika pracovnej výchovy a pracovného vyučovania*. Nitra : UKF, 2007. ISBN 978-80-8094-171-0.

Vzdelávacia oblasť *Matematika a práca s informáciami*

28. História matematiky ako predpoklad vzniku špeciálnej didaktiky matematiky, podstata matematiky, korene didaktiky matematiky a špeciálnej didaktiky matematiky a medzníky jej vývoja, podstata matematiky. Náuka o vyučovaní matematiky, špeciálna didaktika matematiky, vzťah špeciálnej didaktiky matematiky k ďalším vedným disciplinám. Charakteristika, ciele a úlohy vo vzdelávacej oblasti matematika a práca s informáciami v A, B, C variante.
29. Motivácia a tvorivosť vo vyučovaní matematiky a prác s informáciami v A, B, C variante ŠZŠ, poznávací proces vo vyučovaní matematiky.
30. Poznávací proces vo vyučovaní matematiky, obsah matematického poznania, ontogenéza matematického poznania, usporiadanie obsahu učiva matematiky (lineárne, cyklické, špirálovité).
31. Plánovanie a príprava učiteľa na hodinu špeciálnej didaktiky matematika a práca s informáciami (dlhodobá a krátkodobá).
32. Špecifické vývinové poruchy učenia v matematike, klasifikácia špecifických vývinových porúch učenia v matematike, iné príčiny špecifických vývinových porúch učenia v matematike – obsah učiva matematiky, osobnosť žiaka, osobnosť učiteľa, vplyv rodičov.
33. Vyučovacie metódy vo vyučovaní špeciálnej didaktiky matematika a práca s informáciami v A, B, C variante ŠZŠ. Medzipredmetové vzťahy.
34. Organizačné formy vyučovania matematiky a prác s informáciami v A, B, C variante ŠZŠ.
35. Didaktické zásady v špeciálnej didaktike matematiky a práca s informáciami, informatická výchova v A, B, C variante ŠZŠ.
36. Hodnotenie učebných výkonov žiakov, funkcie a druhy skúšok a nedostatky v hodnotení žiakov s mentálnym postihnutím na hodinách matematiky a práce s informáciami v ŠZŠ v A,B,C variante.
37. Metodický rozbor učiva v jednotlivých ročníkoch ŠZŠ (výroky, negácia výrokov, číselné množiny, základy geometrie – rovinné útvary a priestorové telesá, slovné úlohy).

Literatúra:

KAMENICKÝ, M.: *Didaktika matematiky a Špeciálna didaktika matematiky*. Ružomberok: VERBUM, 2016. ISBN 978- 80 -561- 0373 -9.

ORIEŠČIKOVÁ, H. *Špeciálna didaktika matematiky 1*. - Ružomberok: VERBUM, 2013. 191 s. ISBN 978-80-561-

ŠILONOVÁ, VIERA – KLEIN, VLADIMÍR: 2015. *Edukácia sociálne znevýhodnených žiakov so špecifickými vývinovými poruchami učenia*. Prvé vydanie. VERBUM – vydavateľstvo KU Ružomberok. 2015. 225 s. ISBN 978-80-561-0262-6.

ŠILONOVÁ, V. - KLEIN, V. 2018. *Edukácia sociálne znevýhodnených žiakov so špecifickými poruchami učenia*. Druhé rozšírené vydanie. VERBUM - vydavateľstvo KU v Ružomberku. 2018. 274 s. ISBN 978-80-561-0558-0.

Vzdelávacia oblasť Zdravie a pohyb

38. Ciele, úlohy, obsah a špecifiká edukácie v telovýchovnom procese žiakov s mentálnym postihnutím
39. Osobitosti somatického vývinu, motoriky a psychických procesov detí a mládeže s mentálnym postihnutím a ich rozvoj prostredníctvom telesnej výchovy
40. Zdravotná telesná výchova, hodina zdravotnej telesnej výchovy a nevhodné cvičenia pre žiakov s mentálnym postihnutím
41. Projekt vzdelávania a výchovy v telesnej výchove v špeciálnych základných školách (organizačné formy v telovýchovnom procese v školách pre žiakov s mentálnym postihnutím, učebný plán, učebné osnovy, vyučovacie metódy a zásady v telesnej výchove v špeciálnych základných školách)
42. Organizačné formy v telovýchovnom procese. Hodina základnej telesnej výchovy, podmienky telovýchovného procesu žiakov s mentálnym postihnutím
43. Obsah edukácie v telesnej výchove vo variante A v špeciálnych základných školách
44. Obsah edukácie v telesnej výchove vo variante B v špeciálnych základných školách
45. Obsah edukácie v telesnej výchove vo variante C v špeciálnych základných školách
46. Učiteľ telesnej výchovy (štruktúra predpokladov a vlastností pedagóga, sústava poznatkov, vedomostí, praktických zručností a skúseností). Činnosti učiteľa a žiaka s mentálnym postihnutím v procese telesnej výchovy. Učivo v telesnej výchove: výber, štruktúra, charakteristika.
47. Motorické učenie (priebeh, fázy) a jeho špecifiká u žiakov s mentálnym postihnutím. Hodnotenie v školskej telesnej výchove

Literatúra:

ANTALA, B. *Hodnotenie v školskej telesnej výchove*. Bratislava : FTVŠ, 1997. 156 s. ISBN 80-88901-02-2.

BARTÍK, P. *Zdravotná telesná výchova.*/ Banská Bystrica : Pedagogická fakulta, UMB.2005. 45 s. ISBN 80-8083-132-7.

BARTOŠÍK, J. – CHUDÁ, B. *Základy zdravotnej telesnej výchovy*. Bratislava : Univerzita Komenského, 2000. 141 s. ISBN 80-223-1442-0.

BELEJ, M. *Motorické učenie*. Prešov : UPJŠ, 1994. 126 s. ISBN 80-967031-7-X.

BLAHUTKOVÁ, M. *Psychomotorika pre každého*. Prešov : Rokus, 2002. 106 s. ISBN 80-89055-24-9.

ČEPČIANSKY J., GLESK P., MERICA M. *Športová edukológia mentálne a zmyslovo postihnutých*. Bratislava: UK, 2005. 200 s. ISBN 80-223-1836-1.

KASA, J. *Športová kinantropológia*. Bratislava: FTVŠ, 2001. 115 s. ISBN 80-968252-8-3.

LEJČÁROVÁ, A. *Motorická výkonnosť detí s ľahkým intelektovým postihnutím*. Praha : Karolinum, 2011. ISBN 978-80-246-1843-2.

MACHOVÁ, J., KUBÁTOVÁ, D. *Výchova ke zdraví*. Praha : Grada, 2009, 296 s. ISBN 978-80-247-2715-8.

MAZAL, F. *Hry a hraní pohledem ŠVP*. Olomouc : Hanex, 2007. 401 s., ISBN 978-80-85783-77-3.

MOTAJOVÁ, J. *Teória a prax zdravotných cvičení* Bratislava : UK, 1997.68 s. ISBN 80-223-1114-6.

NEWMAN, S. *Hry a činnosti pro vývoj dítěte s postižením*. Praha : Portal, 2004. 167 s. ISBN 80-7178-872-4.

STUPÁK, B. Zdravie a pohyb. In: ROCHOVSKÁ, I. et al. 2013. *Špeciálne didaktiky predmetov vo výchove a vzdelávaní žiakov s mentálnym postihnutím III*. Ružomberok : Verbum, 2013. s. 83 – 103. ISBN 978-80-561-0017-2.

Vzdelávacia oblasť *Umenie a kultúra*

48. Obsah vzdelávania hudobnej výchovy (Hv) v ŠZŠ. Hudobné činnosti a ich uplatnenie v Hv na ŠZŠ.
49. Medzipredmetové vzťahy s ohľadom na Hv v ŠZŠ a výchovné využitie učiva. Psychologické základy hudobnej výchovy. Esteticko-výchovná práca s piesňou. Detská hudobná tvorivosť a jej význam v rozvoji hudobnosti dieťaťa s mentálnym postihnutím.
50. Didaktické zásady a vyučovacie metódy na hodinách Hv v ŠZŠ. Organizačné formy a ich uplatňovanie na hodinách Hv na ŠZŠ.
51. Hudobno-výchovný systém C. Orffo a jeho využitie v ŠZŠ na hodinách Hv. Problémy hudobného vnímania a počúvania hudby v ŠZŠ.
52. Učebná hodina Hv na ŠZŠ. Učebné pomôcky a možnosti ich využitia na hodinách Hv v ŠZŠ.
53. Obsah vzdelávania výtvarnej výchovy v špeciálnej základnej škole. Výtvarná výchova vo variante A, B, C v špeciálnej základnej škole.
54. Teoretické informácie o zákonitostiach kresby, grafiky, maľby a modelovania. Pomocné metódy a didaktika v kresbe, grafike, maľbe a modelovaní.
55. Výtvarné techniky a materiály v jednotlivých oblastiach výtvarnej tvorby. Formy realizácie výtvarných aktivít so zameraním na diagnostiku detskej kresby.
56. Štádiálny vývin detskej kresby. Detská kresba v norme a v patológii – špecifiká výtvarného prejavu u jednotlivcov s mentálnym postihnutím. Hodnotenie a interpretácia detského výtvarného prejavu.
57. Štruktúra vyučovacej jednotky. Medzipredmetové vzťahy s ohľadom na Vv v ŠZŠ a výchovné využitie učiva. Arteterapia a artefiletika a jej využitie u žiakov v špeciálnej základnej škole.

Literatúra:

AKIMJAKOVÁ, B. et al. 2013. *Špeciálne didaktiky predmetov vo výchove a vzdelávaní žiakov s mentálnym postihnutím I*. Ružomberok : Verbum - vydavateľstvo Katolíckej univerzity v Ružomberku, 2013. - 98 s. - ISBN 978-80-561-0015-8.

BAJO, I. - VAŠEK, Š. 1994. *Pedagogika mentálne postihnutých*. Bratislava : Sapientia, 1994, 240 s. ISBN 80-967180-1-0.

BARANOVÁ, E. *Ako učiť hudobnú výchovu?* Katolícka univerzita v Ružomberku : Pedagogická fakulta, 2001. 99 s. ISBN 80-89039-03-0.

DANIEL, L. *Metodika hudební výchovy*. Ostrava : MONTANEX, a.s., 2010. 95 s. ISBN 978-80-7223-329-6.

GAJDOŠÍKOVÁ, A. *Špecifiká edukácie hudobnej výchovy*. In: VANČOVÁ, A. a kol. *Edukácia mentálne postihnutých. Špeciálne metodiky predmetov špeciálnej základnej školy*. Bratislava : IRIS, 2010. s. 314 – 344. ISBN 978-80-89256-53-2.

GREGUŠOVÁ, H. 2001. *Výtvarné aktivity mentálne postihnutých detí predškolského veku*. Bratislava : Univerzita Komenského, 2001. 154 s. ISBN 8088868483.

KRUŠINSKÁ, M. 2009. *Výchova k hudbe v škole Márie Montessoriovej*. Ružomberok: PF KU. ISBN 978-80-8084-427-1.

KRUŠINSKÁ, M. ZELEIOVÁ, J. *Hudobno-výchovné a hudobno-terapeutické moduly*. Ružomberok: KU, 2011. ISBN 978-80-8084-765-4.

MÁTEJOVÁ, Z., MAŠURA, S. *Muzikoterapia v špeciálnej a liečebnej pedagogike*. Bratislava: SPN, 1992. 53-60 s. ISBN 80-08-00315-4.

OSVALDOVÁ, M. *Inovácie v hudobnej edukácii v špeciálnych základných školách*. In: Edukácia. Vedecko-odborný časopis. Roč. 1, č. 1, rok 2015. Dostupné na:

https://www.upjs.sk/public/media/11250/Osvaldova_INOV%C3%81CIE%20V%20C5%AOPECI%C3%81LNEJ%20HUDOBNOEDUKA%C4%8CNEJ%20PRAXI%20PRIM%C3%81RNEHO%20VZDEL%C3%81VANIA.pdf

RAČKOVÁ, O. *Obsah primárneho vzdelávania v špeciálnych základných školách*. Ružomberok: VERBUM, 2015. 186 s. ISBN978-80-561-0247-3.

ROCHOVSKÁ, I. et al. 2013. *Špeciálne didaktiky predmetov vo výchove a vzdelávaní žiakov s mentálnym postihnutím III*. rec. Piotr Mazur, Oľga Račková. Ružomberok: Verbum 2013. - 104 s. - ISBN 978-80-561-0017-2.

Učebnice a metodické príručky z hudobnej výchovy pre SZŠ, ZŠ.

VONDOROVÁ, P. 2007. *Výtvarné techniky pro děti*. Praha : Portál, 2007. 156 s. ISBN 9788073673291.

Vzdelávacia oblasť *Jazyk a komunikácia*

58. Charakterizujte oblasť jazykovej komunikácie vo vzdelávacom obsahu predmetu slovenského jazyka a literatúry pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia (písanie, zvuková rovina jazyka a pravopis, významová rovina, tvarová rovina, skladobná rovina).
59. Charakterizujte oblasť komunikácie a slohu vo vzdelávacom obsahu predmetu slovenského jazyka a literatúry pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia (sloh, komunikácia, ústny prejav, písomný prejav).
60. Charakterizujte oblasť čítania a literatúry vo vzdelávacom obsahu predmetu slovenského jazyka a literatúry pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia (technika čítania – čítanie textu, čítanie s porozumením, reprodukcia prečítaného textu, verejná prezentácia textu).
61. Charakterizujte ciele, proces a obsah predmetu slovenský jazyk a literatúra pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia.
62. Opíšte možnosti rozvíjania a hodnotenia komunikačných schopností žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia v oblasti pragmatickej roviny jazyka a v oblasti lexikálo-sémantickej roviny jazyka.
63. Opíšte možnosti rozvíjania a hodnotenia komunikačných schopností žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia v oblasti morfológicko-syntaktickej roviny jazyka a v oblasti foneticko-fonologickej roviny jazyka.
64. Opíšte proces osvojovania si písania a vymenujte kvalitatívne požiadavky kladené na písmo a písanie. Charakterizujte pravopisné cvičenia a diktáty. Uveďte kritériá na tvorbu cvičení a diktátov pre žiakov s mentálnym postihnutím.
65. Uveďte alternatívy nácviku a rozvoja komunikácie žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia. Opíšte možnosti rozvíjania ich schopností potrebných pre základy čítania a písania.
66. Vysvetlite pojmy počiatkové čítanie, obrázkové čítanie, predčitateľská skúsenosť, čitateľská gramotnosť a čitateľské kompetencie. Opíšte proces osvojovania si čítania a uveďte kvalitatívne požiadavky kladené na čítanie.
67. Vymenujte literárne druhy a žánre a uveďte, aké je ich zastúpenie v edukácii detí a žiakov s mentálnym postihnutím. Uveďte, ako sa využíva práca s umeleckým, náučným a umelecko-náučným textom v edukácii detí a žiakov s mentálnym postihnutím. Charakterizujte uvedené druhy textov.

Literatúra

GAVORA, P. 2008. *Ako rozvíjať porozumenie textu u žiaka*. Nitra : Enigma. 2008. ISBN 978-80-89132-57-7.

HLEBOVÁ, B. 2009. *Základy špeciálnej didaktiky slovenského jazyka a literatúry*. Prešov: Prešovská univerzita v Prešove, 2009. ISBN 978-80-8068-958-2.

HLEBOVÁ, B. a kol. 2016. *Vybrané kapitoly zo špeciálnej didaktiky predmetov*. Prešov : Prešovská univerzita v Prešove. 2016. ISBN 978-80-555-1644-8.

PALENČÁROVÁ, J., KESSELOVÁ, J., KUPCOVÁ, J. 2003. *Učíme slovenčinu komunikačne a zážitkovo*. Bratislava: SPN, 2003. ISBN 80-10-00328-X.

OBERT, V. 2003. *Rozvíjanie literárnej kultúry žiakov*. Bratislava : OG Vydavateľstvo Poľana, 2003. ISBN 80-89002-81-1.

PRŠOVÁ, E. 2010. *Rozvoj literárnej kompetencie metódami tvorivej dramatiky*. Banská Bystrica: FHV UMB, 2010. ISBN 978-80-557-0058-8.

SKOKANOVÁ, A. 2016. *Jednoduchá gramatika písania „i/í, y/ý“ v slovenskom jazyku*. Námestovo: Tlačiareň Kubík. 2016. ISBN 978-80-89602-50-6.

SKOKANOVÁ, A. 2011. *Komunikačné kompetencie detí a žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia*. Ružomberok : Verbum, 2011. ISBN: 9788080847920.

ŠUPŠÁKOVÁ, B. 1998. *Písmo a písanie*. Bratislava : PF UK, 1998. ISBN: 80-223-1293-2.

ŠVÁBOVÁ, B. *Riekanky a detské hry v predprimárnom období*. Ružomberok : VERBUM – vydavateľstvo KU v Ružomberku, 2012.

ŠVÁBOVÁ, B. *Rozvoj komunikácie v inkluzívnom školskom prostredí v predprimárnom období vzdelávania*. Ružomberok : VERBUM – vydavateľstvo KU v Ružomberku, 2017.

VZDELÁVACÍ PROGRAM PRE ŽIAKOV S MENTÁLNYM POSTIHNUTÍM PRE PRIMÁRNE VZDELÁVANIE. Schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 5. 5. 2016 pod číslom 2016-14674/20270:9-10F0 s platnosťou od 1. 9. 2016.